

Advent 4. vasárnapja

Lk 1,39–45

„Áldottabb vagy te minden asszonynál...”

A legenda szerint Lukács festette az első Mária-képet. Ez legfeljebb annyiban igaz, hogy nála az evangéliumbeli kép Máriáról sokkal részletesebb, mint a szinoptikusok Mária-ábrázolásai. Ez a történet jól példázza Lukács idejében kitérő a korai Mária-tiszteletet az Egyházban. A szerző, aki azt állítja, hogy mindennek utána járt, ennek a kultusznak a kezdeteit írja meg a gyermekség történetbe ágyazva.

A realiztikus történet tele van szimbólumokkal. Lukács írói erényeit dicséri, hogy Mária és Erzsébet találkozását a világirodalom legbájosabb kettős anyatörténetévé kerekítette. De minden realiztikus eleme ellenére teletűzdeli teológiai kijelentésekkel. Mária köszöntésére Erzsébet méhében felujjong a gyermek, a későbbi Keresztelő János. Vagyis a két asszony, a próféta anyja és a Megváltó anyja, mint két szentséghordozó, úgy találkozik egymással, hogy az olvasó egy pillanatra sem felejt el, kiválasztott, küldetést teljesítő asszonyok találkozásáról olvas. Erzsébet még Keresztelő János deklarációjára előtt kijelenti Máriáról, hogy „áldottabb vagy te minden asszonynál”. Az a tény, hogy ezzel a kijelentéssel Lukács Mária szerepét az üdvösségtörténetében a figyelem központjába állítja, olyan tett, amely később a Mária-dogmák megfogalmazásához vezetett. Ezen kijelentéseket értelmezte tovább az Egyház, így lett Máriából „istenszülő” (görögül „theotokosz”). Lukács igen jó érzékét dicséri, hogy képes úgy bemutatni embereket, hogy a történet teológiai, üdvrendi szerepükre is felhívja a figyelmet.

Találkozáskor Mária köszönti Erzsébetet, a „nagyobb” megy az üdvrendileg „kisebb”-hez. Ez kitűnő alkalom, hogy Jézus előzenéséről születése előtt, anyján keresztül valamit eláruljon a szerző. Nyilvános működése alatt Jézus az, aki megkeresi a bűnösöket, és nem várja meg, hogy azok jöjjenek hozzá. A kiengesztelődés útján ő teszi meg az első lépést.

A jelenet és Erzsébet monológja Mária hitét is dicséri: „Boldog vagy, mert hitted, hogy beteljesedik...” – ez a nyilatkozat avatja Máriát az első hívővé. Jézus édesanyja azért is szerepel a gyermekségtörténet elején, mert Lukács fontosnak tartotta bemutatni Mária hitét. A tanítványok megintognak, Jézus rokonsága ellenzi a külde-

tését, de édesanyja már akkor hisz küldetésében, amikor még senki, és akkor is, amikor mindenki elhagyja. Ezért csak Mária és János áll a kereszt alatt.

Az ókeresztény egyház dogmái többet foglalkoztak Mária születésével, mint hitével. Pedig az előbbi természetes biológiai folyamat, az utóbbi kegyelmi állapot, amelyben az embernek teljesebben együtt kell működnie Istennel.

Lukács Pál tanítványaként is jól tudta, milyen fontos a hit a keresztény közösség életében. A hit és a megtérés teszi mássá az embert, kovácsolja egygé a különböző embereket, és teszi az Egyházat Isten jelévé a világban. Lukács a hívő asszonyok példáját a tanítványok kiválasztása elé helyezi. Az asszonyokat természetes kötelességük avatta az üdvörténet kulcsszereplőivé. Minden édesanyjának kiemelt szerepe van gyermeke hitének formálásában. Az anyák hitetlensége hitetlen nemzedéket indíthat el. Önmagában a szülések számának növekedése nem elég egy boldog jövő elindításához, mert nem mindegy, milyen emberek születnek a világba. Nem mindegy, hogy az anyaság titkát milyen gondolatokkal élik meg az anyává lett leányok. Hitünk, álmaink, vágyaink a lelkünk-ből indulnak ki, és megvalósulnak. Pontosabban megvalósítják mindazt, amire annyira vágyakoztunk. Az egész életünket, minden energiáinkat ezek a vágyak mozgatják. Mária és Erzsébet arra vágyott, hogy beteljesítse az emberek üdvösség utáni vágyát. Erre adta oda testét tabernákulumként, erre szülte gyermekét. Ebben hitt örömben, és nem veszítette el hitét a fájdalom óráiban is. Vajon a mai anyák miben hisznek, milyen vágyak beteljesítésére szülik imádott magzataikat?

Erzsébet imája

Uram! Bár nem látlak, eljöttél hozzám.

Bár burok takar szemem elől, mégis közel vagy.

Bár gyenge magzatként közeledsz, mégis élet és erő van benned.

Hogyan lehet az, hogy vak vagyok, mégis meglátogatsz és lehajolsz hozzám?

Hogyan lehet az, hogy én távol vagyok tőled, te mégis közel jössz?

Hogyan lehet az, hogy gyenge gyermeked vagyok, mégis életet és erőt öntesz belém?